

Råttor i Sverige 2024

Digital bekämpning och framtidens utmaningar

Smart teknik tar kampen mot råttproblemen framåt

För bara några decennier sedan såg vi på råttor som ett oundvikligt inslag i stadsmiljöer. Idag har tekniska framsteg gett oss kraftfulla verktyg för att inte bara bekämpa råttorna, utan också förstå deras beteende och livsmiljöer på ett sätt som tidigare varit omöjligt.

Under 2024 har vi på Anticimex fortsatt vårt arbete med att hantera råttproblemen i Sverige. Vårt fokus är inte bara att lösa akuta problem när de uppstår utan också att kartlägga och angripa orsakerna. Genom att filma och analysera råttornas beteenden i avloppssystem har vi identifierat hur gamla och bristfälliga ledningar utgör perfekta boplatser för råttor, vilket ofta är källan till angrepp ovan jord. Med data från vår digitala råttövervakning kan vi optimera placeringen av fällor och effektivisera bekämpningen av råttor.

Råttor är precis som alla andra djur en del av ekosystemet. Vårt mål är inte att utrota dem, utan att hålla dem borta från miljöer där de orsakar skador, sprider smitta eller skapar obehag för människor. Det är genom förebyggande arbete, digitala metoder och mer hållbara bekämpningar som vi kan nå detta mål.

I den här rapporten presenterar vi den senaste råttstatistiken, de viktigaste insikterna från våra råttutredningar och praktiska rekommendationer för att hantera råttproblem. Tillsammans kan vi skapa en miljö som är tryggare för både människor och djur.

Trevlig läsning!

Magnus Rosenholm
Skadedjursexpert på Anticimex

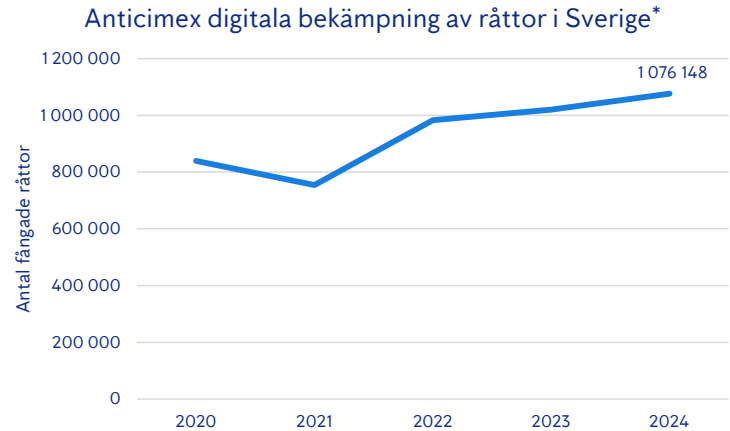
Innehåll

- 1 Råttrekord i Sverige under 2024
- 2 Flest råttor i Sverige per län
- 3 Råttproblem och avloppssystem
- 4 Digital råttbekämpning
- 5 Rekommendationer för fastighetsägare och kommuner
- 6 Checklista för privatpersoner: Så undviker du råttproblem
- 7 Framtidens råttbekämpning

1. Råttrekord i Sverige under 2024

Under 2024 fångade Anticimex 1 076 148 råttor – en ökning med 5 procent jämfört med föregående år och den högsta siffran hittills. Den nya statistiken från den digitala råttövervakningen pekar på att råttproblemen i Sverige fortsätter att växa.

- **Antal fångade råttor:** 1 076 148 (en ökning med 5 % från 2023).
- **Fördelning ovan och under jord:** Ungefär lika många råttor fångas ovan jord som under marken (57 % ovan jord och 43 % under jord).

**En fångst hos Anticimex innebär att en digital fälla har fångat en råtta. Om fällan är placerad ovan jord kan det förekomma möss.*

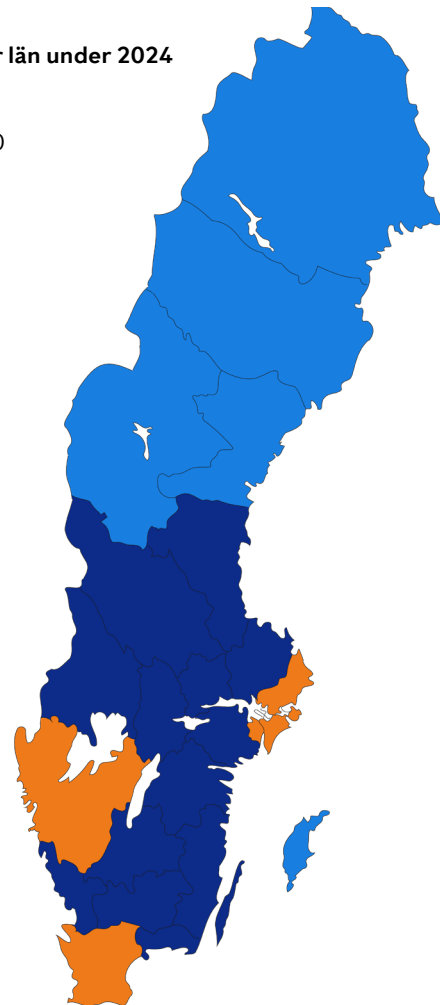
2. Råttproblem i Sverige per län

Råttor trivs där det finns mycket människor, så storstäder är i regel mest drabbade. Enligt Anticimex statistik visar rättövervakningen att Skånes, Västra Götalands och Stockholms län har haft flest fångade råttor under 2024. Flest digitala fällor fanns vid årsskiftet i Skåne län, där flest råttor också fångades.

	Stockholms län	Västra Götalands län	Skåne län
Digitala fällor	6 510	7 423	10 911
Fångst ovan jord	50 340	104 944	136 523
Fångst under jord	102 368	75 775	151 579
Total fångst	152 708	180 769	288 102

Fångade råttor per län under 2024

- >100 000
- 10 000-100 000
- <10 000

3. Råttproblem i avloppen

För att bryta trenden med det ökande råttproblemet i Sverige fokuserar Anticimex nu ännu mer på råttjakt i gamla ledningar och avlopp. Under 2024 har våra utredningar visat att bristfälliga rör är en av de största orsakerna till råttproblemen i Sverige.

Råttorna bosätter sig ofta på torra platser i eller i anslutning till det aktiva ledningssystemet, exempelvis i oanvända rör. Härifrån kan de ta sig vidare in i avloppssystemet genom sprickor eller andra brister i ledningarna där de hittar skydd, vatten och matrester. De tar sig även gärna vidare in i bostäder och ut i stadsmiljön.

Genom att utreda, med hjälp av filmning i avloppssystem, har Anticimex kunnat identifiera och kartlägga råttornas rörelser under marken. Detta ger oss möjlighet att placera ut digitala fällor och sensorer på strategiska platser och minska råttproblemen även ovan jord.

Vanliga problemområden:

- Trasiga eller oanvända avloppsledningar erbjuder råttor skydd och tillgång till vatten och mat via avloppet.
- Det är vanligt med råttor i källare, särskilt där de har tillgång till ledningar som hjälper dem att förflytta sig.
- Innergårdar och miljöhus kan bli tillhåll för råttor, ofta på grund av gamla eller omkopplade rörledningar.
- Råttor kan gnaga på rör och förstora små skador, vilket leder till omfattande skador och öppningar.
- Relining av gamla rör kan vara ineffektivt om råttor redan etablerat sig utanför, eftersom de kan gnaga igenom den nya beläggningen.

4. Digital råttbekämpning

Med digital teknik har råttbekämpningen blivit mer effektiv och hållbar. Anticimex nationella digitala övervakningssystem registrerar råttornas aktivitet och beteenden. Placeringen av fällor optimeras baserat på data för en mer träffsäker bekämpning.

Anticimex använder en kombination av avancerad teknik och fördjupade analyser för att förebygga och bekämpa råttor på ett mer hållbart sätt:

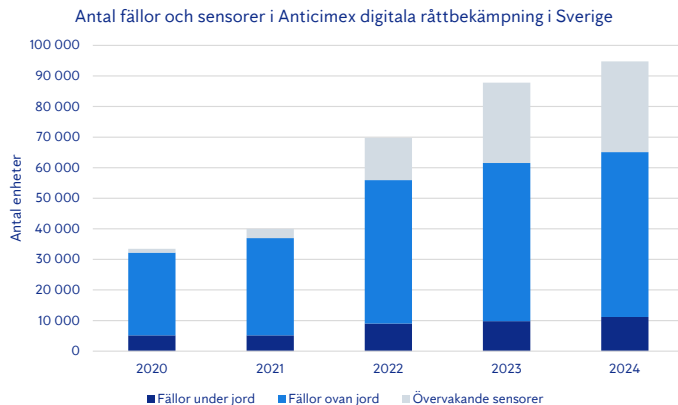
- **Digitala fällor och sensorer:** Uppkopplade fällor och sensorer registrerar råttaktivitet i realtid och skickar larm, vilket möjliggör snabba och precisa insatser.
- **Filmning i avloppssystem:** Vi kan identifiera dolda problem, som trasiga rör och oanvända ledningar som råttorna använder som boplatser.
- **Hållbarhet:** Genom att minska användningen av bekämpningsmedel och fokusera på förebyggande arbete bidrar vi till en mer hållbar skadedjursbekämpning.

Anticimex har sedan 2022 skalat upp arbetet genom att installera fler digitala fällor och sensorer som en del av vårt digitala övervakningssystem. Diagrammet illustrerar utbyggnaden av det digitala övervakningssystemet över tid samt fördelningen mellan olika typer av installationer.

Vid utgången av 2024 hade totalt 94 764 digitala fällor och sensorer installerats i Sverige:

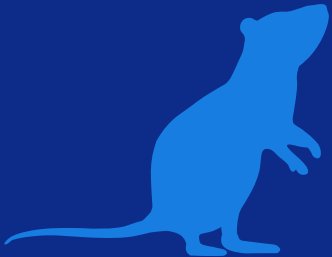
- **Fällor ovan jord:** 57 procent (53 972 st).
- **Fällor under jord:** 12 procent (11 152 st).
- **Sensorer:** 31 procent (29 640 st).

Denna utbyggnad har varit avgörande för att skapa ett effektivt och mer hållbart system för råttbekämpning i Sverige.

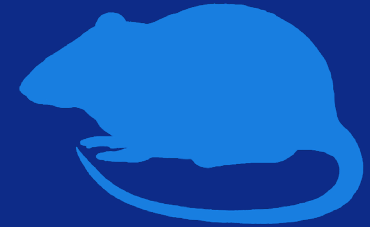

5. Rekommendationer för fastighetsägare och kommuner

- 1 Inspektera avloppssystem:** Utför regelbundna kontroller av spillvattenledningar och dagbrunnar för att identifiera trasiga rör eller oanvända sektioner som kan fungera som boplatser för råttor.
- 2 Inför digital övervakning:** Installera digitala fällor och sensorer i och runt byggnader för att upptäcka råttaktivitet i realtid.
- 3 Underhåll sophantering:** Säkerställ att avfallskärl är rena och har tättslutande lock. Skapa rutiner för regelbunden rengöring av soprum och soptunnor.
- 4 Förbättra byggnaders skydd:** Täta alla hål och sprickor i fasaden och grunden (en råtta kan ta sig in genom ett 2 cm stort hål). Täck ventiler och rörgenomföringar med metallnät (maskvidd max 10 mm och trådtjocklek minst 0,7 mm).
- 5 Hantering av grönområden:** Klipp ned vegetation intill byggnader och undvik att ha komposter eller bråte nära fasaden.
- 6 Utbilda personal:** Se till att fastighetsförvaltare och kommunanställda har kunskap om hur man upptäcker och åtgärdar råttproblem.
- 7 Samarbeta med experter:** Anlita professionell hjälp för avancerade inspektioner och åtgärder.

6. Checklista för privatpersoner

- ✓ **Inspektera och täta byggnaden**
 - Kontrollera husets grund och fasad efter små hål eller sprickor. En råtta kan ta sig in genom ett hål på 2 cm.
 - Täck ventiler och rörgenomföringar med metallnät (maskvidd max 10 mm och trådtjocklek minst 0,7 mm).
 - Täta rörgenomföringar under diskbänken och runt elementrör.
- ✓ **Håll rent i och runt huset**
 - Förvara inte saker direkt på marken i förråd, garage eller källare.
 - Håll vinden och källaren fria från överflödigt skräp som kan bli råttornas gömställen.
 - Klipp ner växter och buskar som växer nära fasaden som råttor kan använda för att klättra och ta sig in i byggnaden.
- ✓ **Håll rent från mat och avfall**
 - Se till att avfallskärl har tättslutande lock.
 - Placera komposter långt från huset.
 - Lämna inte mat framme i kök eller förråd.
 - När du lämnar fritidshuset för säsongen, töm skafferiet och avlägsna alla livsmedel.
- ✓ **Säkerställ avloppssystemet**
 - Undvik att spola ned fett, matrester eller annat organiskt avfall som kan locka råttor i avloppssystemet.
 - Kontrollera om gamla rörledningar kan utgöra boplatser och åtgärda dem vid behov.
 - Ha koll att det finns vatten i vattenlåsen under dishon och i andra avlopp. Torkar vattnet ut lockas råttorna upp ur avloppsroren. Se även till att det finns en golvbrunnssil.
- ✓ **Använd digital övervakning**
 - Investera i digital rättövervakning för att tidigt upptäcka rörelser och förhindra större angrepp.

7. Framtidens råttbekämpning

Anticimex planerar att vidareutveckla den digitala råttövervakningen genom:

- **AI och dataanalys:** För att förutspå råttaktivitet och optimera insatser.
- **Utökade insatser under marken:** Filmning och kartläggning av avloppssystem kommer att utgöra en ännu större del av vårt arbete.

Genom fortsatt innovation och samarbete med kommuner, fastighetsägare och privatpersoner hoppas vi kunna bryta den negativa trenden och skapa ett Sverige fritt från friktion mellan människor och råttor.

Anticimex är det moderna serviceföretaget inom skadedjurskontroll, matsäkerhet, fuktkontroll, husbesiktningar och brandskydd. Genom förebyggande åtgärder, ny teknik och hållbara lösningar skapar vi hälsosamma miljöer för både företag och privatpersoner runt om i världen. Läs mer på www.anticimex.se